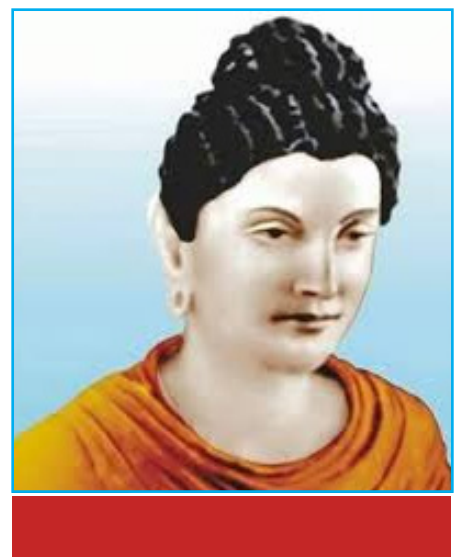




“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”



स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ



PATIALA

On line paper

28 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਮੰਗਲਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਦੋਥਾ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ



ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

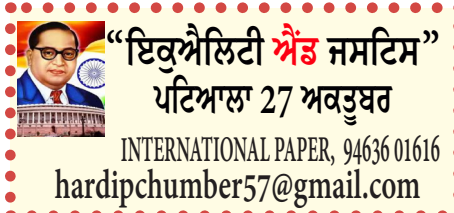


ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੋਵੇ ਕੀ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

21.52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇਗਾ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਟੈਟ ਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉੱਤੇ- ਸੌਂਦ

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਫੇਰ ਵੀ 151 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ, ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ, 144 ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪਲੜਾ ਕਿਸ ਪੱਖ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮ



ਮੰਗਲੁਰੂ: ਦਲਿਤ

ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣ ਕੰਨੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਰ ‘ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਡੀਸੀਪੀ (ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ) ਮਿਥੁਨ ਐਚਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕਰਨਾਟਕ ਦਲਿਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਕਨਵੀਨਰ ਐਮ ਦੇਵਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਹਾਸ਼ੀਏ ‘ਤੇ ਪਏ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। “ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਘੱਟ ਹੈ,” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ।

ਆਰਟੀਆਈ ਡੇਟਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਵਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2015 ਅਤੇ 2025 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੰਗਲੁਰੂ ਸ਼ਹਿਰ ਪੁਲਿਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 151 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ



ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 144 ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਰ ਘੱਟ ਸੀ।

ਐਸਪੀ ਆਨੰਦ ਨੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਧਮਕੀਆਂ ਦੱਸਿਆ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਡੀਸੀਪੀ (ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ) ਕੇ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਰੀ ਇਸ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਦੇਵਦਾਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਅਤਿਆਚਾਰ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਡੀਸੀਪੀ ਮਿਥੁਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਹੀ

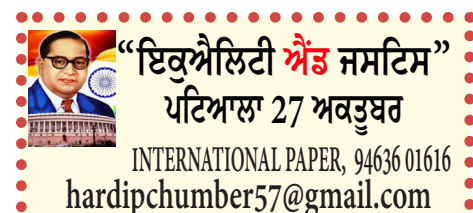
ਐਕਟ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੀਡ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਡੀਸੀਪੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪੀੜਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਡੀਸੀਆਰਟੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬਿਹਤਰ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਡੀਸੀਆਰਟੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਡੀਸੀ

ਦਫਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਟਰਾਈਟ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ,

ਡੀਸੀਪੀ ਮਿਥੁਨ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡੀਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਡੀਸੀਪੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਕਰਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਆਚਾਰੀਆ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਐਸਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ੇਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਡੀਸੀਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੇਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੈੱਲ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਲਕੁੰਜੇ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਬਾਲਕੁੰਜੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਬੀਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।



ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ

ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਦੇ ਠਹਿਰਣ ਲਈ ਟੈਟ ਸਿਟੀ ਬਣਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਟ ਸਿਟੀ ਤਿੰਨ ਥਾਂਵਾਂ ਅਗਮਪੁਰ, ਪੀਐਸਪੀਸੀਐਲ ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਮਟੇਰ ਅਤੇ ਝਿੰਜੜੀ ਵਿਖੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

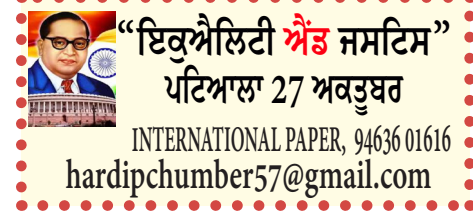


ਸੌਂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤੇ 21.52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਟ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਲਦ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਟ ਸਿਟੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਵੇ।

ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਂਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਲਈ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਨੇਡਲ ਵਿਭਾਗ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ।

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ



ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰੋਪਦੀ

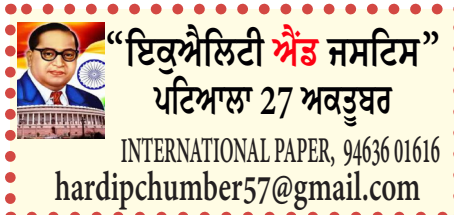


ਮੁਰਮੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਜਲਦ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਕੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ’ (ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੜੀਵਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਗਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

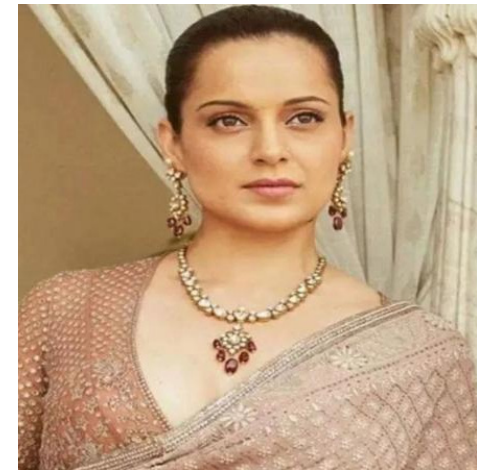
ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮੈਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ: ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ



ਬਠਿੰਡਾ: ਬਠਿੰਡਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਪੇਸ਼ੀ

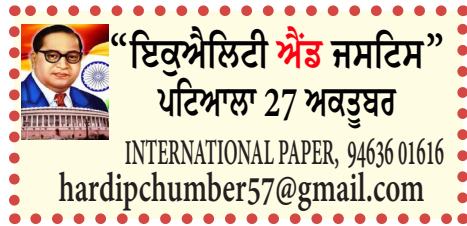
ਮਗਰੋਂ ਸਾਂਸਦ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਮਾਨਯੋਗ ਟਿੱਪਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹਨ



ਐਸ. ਐਮ. ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਸਾਬਕਾ ਮਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

ਆਰਐੱਸਐੱਸ: ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ, ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼



ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਸੇਵਕ ਸੰਘ (ਆਰਐੱਸਐੱਸ) ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਐੱਸ. ਐੱਮ. ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਮਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ) ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ 2015 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ 2016 ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਲੇਖਕ, (ਜੋ ਖੁਦ ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ) ਨੇ ਡੂੰਘੇ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੱਕ ਸੱਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਨਿਰਪੱਖ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਛੋਟੀ ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ: ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ

ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਅਧਿਆਏ ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1925 ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਕੇਸ਼ਵ ਬਲੀਰਾਮ ਹੈਂਡਰੇਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-

ਮੁਸਲਿਮ ਵੰਡ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਈ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਜਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ‘ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ “ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀਆਂ ਦਾ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖੜਯੰਤਰ” ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ।

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਤ ਹਿੱਸਾ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟੇਡ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 13 ਆਤੰਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਮੁਸ਼ਰਿਫ਼ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਤ, ਮਲੇਗਾਂਵ ਬਲਾਸਟ (2006), ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (2007), ਅਜਮੇਰ ਮਸਜਿਦ (2007) ਅਤੇ ਮੱਕਾ ਮਸਜਿਦ ਬਲਾਸਟ (2007) ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਵਾਮੀ ਅਸੀਮਾਨੰਦ ਵਰਗੇ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲੀ।

ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ:

ਮੁੰਬਈ 26/11 ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਏਟੀਐਸ ਮੁਖੀ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ (ਆਈਬੀ) ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਰਕਰੇ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੀਆਂ ਆਤੰਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮਲੇਗਾਂਵ ਬਲਾਸਟ (2008) ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਿੰਦੂ ਕੱਟੜਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਐਂਟੀ-ਟੈਰਰ ਐਕਟ ਮਾਮਲੇ: ਐੱਚ.ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਨਾਮਕ ਸੰਗਠਨ, ਜੋ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ: ਲੇਖਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਅਟੈਕ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀ-ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਸਕਵਾਡ (ਏਟੀਐੱਸ) ਚੀਫ਼ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਿੰਦੂ ਆਤੰਕ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਫ਼ੀਆ ਬਿਊਰੋ (ਆਈਬੀ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਲ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭੜਕਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਰਣਨੀਤੀ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ – ਹੁਣ ਇਹ “ਮੁਸਲਿਮ ਆਤੰਕਵਾਦ” ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਜਲਾ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ (1948) ਅਤੇ ਵੰਡਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਸ਼ਰਿਫ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਬਹੁਜਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ, ਮੱਕਾਰ ਅਤੇ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ” ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉੱਡਨ ਦਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ

ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਇਸ ਦੀ ਗੁਪਤ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

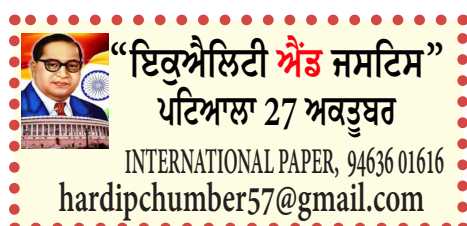
ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਸਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਰੱਖਿਆ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ “ਹੋਟ ਸਪੀਚ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਸਚਾਈ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਐੱਸ. ਐੱਮ. ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੇ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਲੇਖ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਹੈ



ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਈ
9872155120

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ‘ਵੋਟ ਚੋਰ’ ਵਾਲੀ ਸੁੱਟਣਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਗਰਮ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 27 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ (Chief Justice of India - CJI) ਬੀਆਰ ਗਵਈ ‘ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾਯੋਗ ਘਟਨਾ ‘ਤੇ ਅੱਜ (ਸੋਮਵਾਰ) ਨੂੰ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਕੀਲ ਰਾਕੇਸ਼ ਕਿਸ਼ੋਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਣਹਾਨੀ (criminal contempt) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ (guidelines) ਬਣਾਉਣ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (Supreme Court Bar Association - SCBA)



ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਵਕੀਲ ‘ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

SCBA ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

6 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ SCBA ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ:

- ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰੱਦ: ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਵਕੀਲ ਰਾਕੇਸ਼ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ (membership) ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
- ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ: SCBA ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਣਹਾਨੀ

ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਮਹਿਮਾਮੰਡਨ (glorification) ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ‘ਜੌਨ ਡੋ’ ਹੁਕਮ (John Doe order) ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

- ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ: SCBA ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ (Vikas Singh) ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨ (dignity) ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਟਿੱਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਰਕਤ ਦਾ ਗੁਣਗੁਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

SC ਨੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ

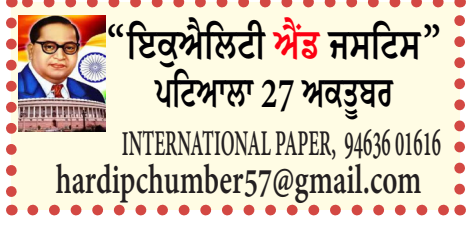
ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ? (CJI ਦੀ ਨਰਮੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ)

ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਜੌਇਮਲਿਆ ਬਾਗਦੀ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ SCBA ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਣਹਾਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

- CJI ਦਾ ਰੁਖ਼: ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਕੀਲ ਦਾ ਆਚਰਣ “ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਣਹਾਨੀ” ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖੁਦ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਬੀਆਰ ਗਵਈ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੁਲ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ‘ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਮਹੱਤਵ (undue importance) ਨਾ ਮਿਲੇ।

- “ਉਸਨੂੰ ਏਨਾ ਮਹੱਤਵ ਨਾ ਦਿਓ”: ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਖੁਦ CJI ਨਰਮੀ ਵਰਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ

ਬਾਰੀ ਖ਼ਬਰ ਸਫਾ 5 ਤੇ



ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਦੋਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ “ਵੋਟ ਚੋਰੀ” (ਵੋਟ ਚੋਰੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕਰਾਸ-ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਦੋਂ ਉੱਠਿਆ ਜਦੋਂ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਚਾਰ ਵੋਟਾਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭੜਕੇ, ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਐਨਸੀ) ‘ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ। ਐਨਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ “ਵੋਟ



ਚੋਰ” ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੀਪਲਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸਜਾਦ ਗਨੀ ਲੋਨ ਨੇ ਐਨਸੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ‘ਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। “ਇਹ ਮੈਂਚ ਫਿਕਸਿੰਗ ਸੀ,” ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

ਆਪ ਵਿਧਾਇਕ ਮਹਿਰਾਜ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਪੀਐਸਏ) ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਹੋਈ।

ਐਨਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੱਜਾਦ ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਮਲਿਕ ਦੀ “ਨਾਜਾਇਜ਼” ਹਿਰਾਸਤ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਲੰਬੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਪੀਐਸਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ

ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਐਨਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਧਾਇਕ, ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ, ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਦਨ ਨੂੰ ਮਲਿਕ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

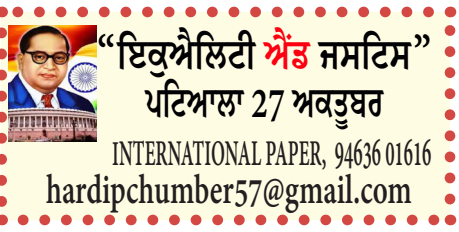
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ‘ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਝ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ‘ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀਕਰਨ ਕਰਨ

ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।”

ਪੀਡੀਪੀ ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਮੇਹਰਾਜ ਮਲਿਕ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ “ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ” ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੋਕਥਾਮ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪੈਟਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਅਬਦੁਲ ਰਹੀਮ ਰਾਥਰ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੋ

ਜਨਤਕ ਅਗਸਤ 14, 1937
(ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ 14 ਅਗਸਤ 1937 ਦੇ ‘ਜਨਤਾ’ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ) ਪਿਆਰੇ ਭਰਾਵੇ।



ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਧੰਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅੱਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਫਲ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਵਾਡ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਲੋਕਸ਼ਾਹੀ ਸਵਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਵਮੁਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਣ ਬਲਵੰਤ ਭੋਪਾਟਕਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਮੇਰਾ ਸਥਾਨ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੀ ਪਰ ਉਹ ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ, ਜੋ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਵੇਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਹੁਦਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਕਹੇਗੀ ਉਸਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਡੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ‘ਤੇ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਾਗਡੋਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਕੌਸਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੋਧੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜੋ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹੀ 5-6 ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਸੂਬੇ ਦੇ 11 ਸਥਾਨਾਂ ‘ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ 5 ਸਥਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। 1919 ਤੋਂ 1935 ਤੱਕ, ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ, ਭਾਵ 10-12 ਤੱਕ ਸੀਮਤ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘਟਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 27 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਸੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਿਛਲੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ‘ਜੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੇਖੋ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ 15 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜਿਤਾਇਆ। ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਰ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ? ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਿ, “ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਾਂਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਚਮਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਆਗੂ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਛਾਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ “ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੇਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।” ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਓਗੇ।

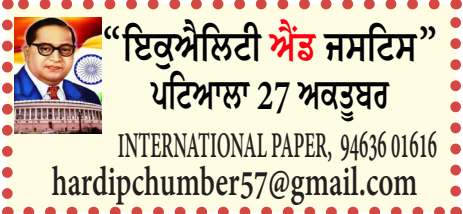
ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਚਾਰ ਆਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਤਵੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਉਂਸਿਲ (ਵਿਧੀ ਮੰਡਲ) ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਉਠਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਹਰ ਵਾਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ

ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੌਸਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਮੁੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ‘ਚ ਚੋਣਾਂ ‘ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਗੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਓ। ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਆਬਾਦੀ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਓ।

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਠ ਆਨੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਆਪ ਦੇਖਭਾਲ ਖੁਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ‘ਜਨਤਾ’ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੌਸਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਉੱਥੇ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਜਨਤਾ’ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਅਖਬਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਮਾਣ

ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਾਜਿਕ ,ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ - ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ, ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ



ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 27
ਅਕਤੂਬਰ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਰਹਿਬਰਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੇਵਾਲੀਆ ,ਭਾਰਤ ਰਤਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ , ਪੇਰੀਅਰ ਰਾਮਾ ਸਵਾਮੀ ਨਾਥੀਕਰ, ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਫਤਹਪਤੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਾਤਮਾ ਜੋਤੀਬਾ ਫੁਲੇ ਵਰਗੇ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨ ਜਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਲ



ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਭਾਰਤ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸਾਧੂ ਸਮਾਜ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਸਲੋਮਟਾਵਰੀ ਸੀਨੀ.ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ , ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਆਦਿ ਧਰਮ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨ ਜਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ



ਲਈ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਫਲਸਫੇ ਰਾਹੀਂ ਸਮੂਹ ਆਦਿ ਵਾਸੀ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ‘ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਜਲਦ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਮਹਾਤਮਾ ਜੋਤੀ ਰਾਓ ਫੁਲੇ, ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੇਵਾਲੀਆ, ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ

ਰਾਮ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਿਲ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ , ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੱਚਖੰਡ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤੇ ਸਸਤੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੜਕੇ, ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਸਤੇ ਟਿਊਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਓਨਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ “ਪੇ ਬੈਕ ਟੂ ਸੁਸਾਇਟੀ” ਦੀ ਸੋਚ ਅਪਨਾਕੇ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ।

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਛੇਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਂਪ : ਦੌਰਾਨ 54 ਮਰੀਜਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ-ਅੱਪ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ
 INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
 hardipchumber57@gmail.com

ਫਿਲੌਰ/ ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ)- ਕਰੀਬੀ ਪਿੰਡ ਛੇਕਰਾਂ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਸੇਠ ਹਸਪਤਾਲ ਸੇਠ ਆਈ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਰੋਡ ਬੰਗਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ | ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਸੇਠ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਾਹਿਰ



ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ 54 ਮਰੀਜਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ-ਅੱਪ ਕੀਤਾ | ਇਸ ਦੌਰਾਨ 14 ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਐਨਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ | 4 ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ 7 ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਮੋਤੀਏ ਦੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ | ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰੰਪਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕ੍ਰਿਪਾਲ

ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ ਵਲੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ | ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਸਰਪੰਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਰਾਮ ਪੰਚ, ਬੀਬੀ ਛਿੰਦੇ ਪੰਚ, ਜਤਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਚ, ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਚ ਤੇ ਹੋਰ ਮੋਹਤਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ |

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਰਥਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਇਆ ‘ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਸੰਗਠਨ’ ਦਾ ਗਠਨ

ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਚੰਦ ਦੀ ਵਾਰਡ ਨੰ: 39 ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਚੋਣ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ
 INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
 hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ () ਐਨ.ਆਈ.ਐਸ. ਚੈੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸ਼ਹਿਦ ਕਲੇਨੀ ਵਿਖੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੱਝ ਸੁਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਬੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਢੇਹਾ, ਬਦੀਆ ਆਦਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਸੰਗਠਨ ਸੰਸਥਾ ਦਾ



ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਚਨਾ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਲਾਲ ਰਾਮੂ ਦੀ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਵਾਰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰਡ ਨੰ: 39 ਤੋਂ ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਵਿੱਕੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸੋਨੀ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕਰਨ ਕੁਮਾਰ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਵ—ਨਿਯੁਕਤ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਲਾਲ ਰਾਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਦਲਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸਮੇਂ—ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰਥਕ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਦਿਵਾਸੀ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਅਸਮਾਨਤਾ, ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਇੱਕ ਸੁਫਲੇ

ਵਾਂਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਰਚੇ ਖੋਲ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਰਸਾ ਮੁੰਡਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ, ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗੋਲੂ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ, ਸੁਮੀਤ, ਅਮਰ, ਦੇਬੇ ਆਦਿ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਡਿਟ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਫਸਟ ਏਡ, ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ
 INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
 hardipchumber57@gmail.com

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ, ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਫ਼ਤਾਵਾਂ, ਜੰਗਾਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਚਾਉ, ਮਦਦ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਲਈ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 10 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਡਿਟ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਹਿੱਤ ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਂਝ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਰੇਡਿਟ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ



ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਮਦਨਪੁਰ ਚਲਹੇੜੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਪਬਲਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ, ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਫਸਟ ਏਡ, ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ, ਅਤੇ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਭੁਪਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਫ਼ਤਾਵਾਂ, ਜੰਗਾਂ, ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਅੱਗਾਂ ਲਗਣ, ਗੈਸਾਂ ਲੀਕ ਹੋਣ, ਬਿਜਲੀ ਕਰੰਟ ,ਇਮਾਰਤਾਂ ਡਿਗਣ ਸਮੇਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ, ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਡਿਟ ਇੰਚਾਰਜ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਪਮ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਪਿੰਡ ਦੇ

ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਫਸਟ ਏਡ, ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਖਣ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ, ਅਭਿਆਸ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚਨੋਤੀਆ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨਾ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰੇ - ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ

“Equality and justice” Patiala 27 October
 INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
 hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰਿਕਾਰਡਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਾਲ ਰਸਾਲੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਖੁਆਸਪੁਰ ਹੀਰਾਂ ਵਿਖੇ ਐਨਐਸਐਸ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਸੱਤ ਅੱਠ ਦਹਾਕੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਨੇ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜ ਵੀ ਗਰੀਬੀ, ਬੇਕਾਰੀ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਅਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫ਼ੌਜੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਜਾਮ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ।



ਦੇ ਨਵ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਹੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸ਼ਚਾ,ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ, ਕਿਰਤ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸਮਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਵਰਗੇ ਗੁਣ ਭਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਬਣ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਰੋਈਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲ- ਬਾਣੀ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬੈਸਟ ਵਲੰਟੀਅਰ ਵੰਸ਼ਿਕਾ ,ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਕੋਮਲ, ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੌਤਮ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸੈਟਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਾਸਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਦਾ ਸੈੱਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੈਸਟ ਟੀਮ ਸਪਿਰਟ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਰੈਡ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬੈਸਟ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਿਫਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਨਐਸਐਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਆ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਲੰਟੀਅਰਸ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਨਐਸਐਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫ਼ਸਰ ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਨਐਸਐਸ ਵਲੰਟੀਅਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਘੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਲੇਖਕ, ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰੁਬਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਯੋਗ

ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਯੋਧਾ ਮੱਲ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਵੱਛਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਡਮ ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਉਦੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਵਲੰਟੀਅਰ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਕੁਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੇਨੀ, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ, ਸਰੀਤਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਭੂਮਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਐਨਐਸਐਸ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫ਼ਸਰ ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫੌਜੀ ਦੇ ਘਰ ਖੜ੍ਹੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦਾ Mansa ’ਚ ਹੋਇਆ ਚਲਾਨ

ਜਾਅਲੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਲਗਾ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ
 INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
 hardipchumber57@gmail.com

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗਾਗਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਫੌਜੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ 23 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਡਿਊਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੁਲਟ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਮ 4 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮੈਸੇਜ ਆਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਮੈਸੇਜ ਦੇ ਲਿੰਕ ਤੋਂ ਚਲਾਣ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕੱਢੀ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ



ਜਾਅਲੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਲੱਗੀ ਪਲੇਟ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਨਾਲ ਛਪੀ ਆਈ। ਫੌਜੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੇਰਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਘਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮੇਰੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦਾ

ਨੰਬਰ ਹੋਰ ਵਹੀਕਲ ’ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਨੰਬਰ ਲਗਾ ਕੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਉਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦਾ ਚਲਾਨ ਨਹੀਂ ਭਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਟਰੈਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕ ਜਾਅਲੀ ਨੰਬਰ

ਪਲੇਟਾਂ ਲਾ ਕੇ ਵਹੀਕਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਆਨਲਾਈਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਤਾਂ ਚੈੱਕ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਜਾਅਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲੀ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਜਾਅਲੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ’ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚਲਾਣ ਤਾਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ ਹਰਜਾਨਾ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਜਾਮ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ।

ਧਮ ਦੀਕਸ਼ਾ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ : ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ! ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ) ਨੇ DCs ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

“Equality and justice”
Patiala 27 October
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਜਲੰਧਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ*) ** ਨਮੋ ਬੁੱਧਾਏ ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ ਜੈ ਭੀਮ ਸਾਥੀਓ *** ਧੰਮ ਦੀਕਸ਼ਾ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਉਪਾਸ਼ਕ ਓਸੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੁਪਤਨੀ, ਅਤੇ ਕੈਲਗਰੀ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹੀ ਭੈਣ ਜੀ ਚੰਚਲ



ਮੱਲ ਅਤੇ ਓਨਾ ਦੇ ਪਤੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਮੱਲ ਜੀ ਦਾ Dr B R Ambedkar mission (Ek mad-am parivartan ki Ur) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਰਬਲ ਰੱਤੂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬੈਰਗਾਮੇ,

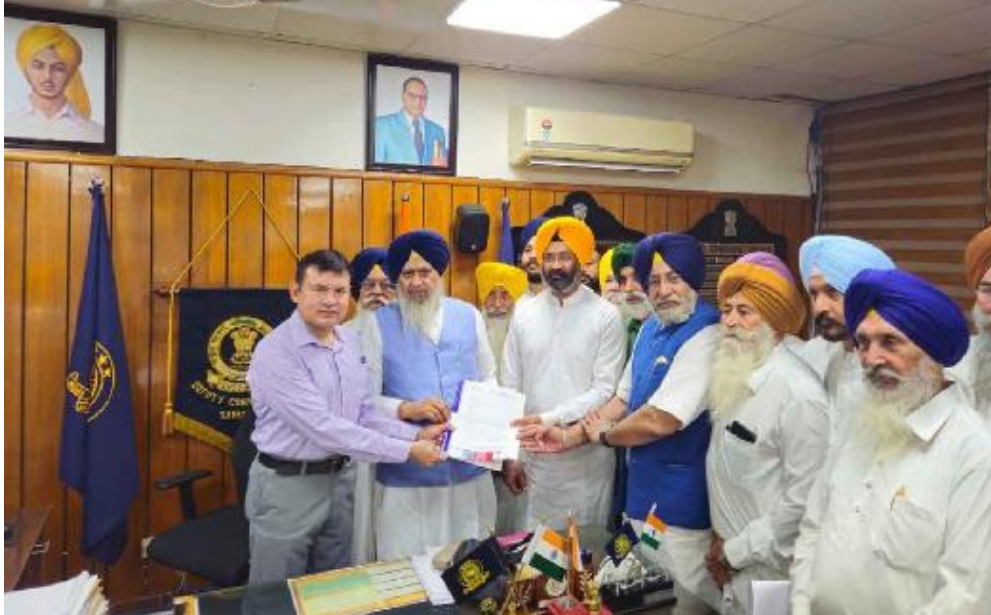
ਟੋਨੀ ਜੱਖੂ, ਜੱਸੀ ਫਗਵਾੜਾ, ਕੈਥ ਸਾਹਿਬ ਬਿਲਗਾ, ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁਰਗਾਮੇ ਕੈਥ ਨਿਵਾਸ ਪਹੁੰਚ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਪਾ ਕਿ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਾਮਾਜ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮਹਾਂ

ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਧੰਮ ਦੀਕਸ਼ਾ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸ਼ਾਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਵਨ ਬਣਾ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣਾ ਪੁਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੈਣ ਚੰਚਲ ਮੱਲ ਕਨੇਡਾ ਜੀ ਨੇ ਫੋਨ ਤੇ ਦਿੱਤੀ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

27 October 2025 : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਤੇ ਸ. ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਵਫ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਡੀਸੀ (DC) ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ



ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਣ ਫਸਲਾਂ ਪਾਣੀ ਹੇਠ ਆ ਗਈਆਂ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਉੱਤੇ ਹਲਦੀ ਰੋਗ ਅਤੇ ਚਾਈਨਾ ਵਾਇਰਸ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਔਸਤਨ ਝਾੜ 40 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

2. ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਔਸਤਨ 40 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਝਾੜ ਨਿਕਲਣ ਉਪਰ ਬੋਨਸ ਦੇਕੇ ਆਰਥਿਕ ਭਰਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

3. ਹਲਦੀ ਰੋਗ ਅਤੇ ਚਾਈਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤ ਮੰਨ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਕੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਬਦਰੰਗ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤਬਾਹੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦਾਇਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ।

5. ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੇ ਘਰਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਬੀ.ਐਸ. ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਤੀਜਾ ਸਾਲ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ 100 ਫੀਸਦੀ ਨਤੀਜਾ

“Equality and justice”
Patiala 27 October
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਤੀਜਾ ਸਾਲ (ਪੰਜਵਾਂ ਸਮੇਸਟਰ) ਬੈਚ 2022-2026 ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਨਤੀਜਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਕੰਗ ਨੇ ਦਿੱਤੇ



ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਵੱਲ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰਾਏ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ-ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ। ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਸੀਆ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ - ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਸ਼ੀ ਰਾਵਲ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ-ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਐਸ. ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਤੀਜਾ ਸਾਲ (ਪੰਜਵਾਂ ਸਮੇਸਟਰ) ਦੇ ਸਮੂਹ

ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਡਮ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉੱਭੀ, ਮੈਡਮ ਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੈਡਮ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ, ਮੈਡਮ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਟੌਪਰ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਫੋਟੋ ਕੈਪਸ਼ਨ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਨਰਸਿੰਗ (ਤੀਜਾ ਸਾਲ) ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮੈਨਟਲ ਹੈਲਥ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

“Equality and justice”
Patiala 27 October
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ, 27 ਅਕਤੂਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਫੋਰ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਾਈਡੈਂਸ ਐਂਡ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸੈੱਲ ਵੱਲੋਂ ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮੈਨਟਲ ਹੈਲਥ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਲੈਕਚਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨ ਡਾ. ਤਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ



ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਤਣਾਅ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪ-ਸੰਭਾਲ, ਸਹਾਨੁਭੂਤੀ, ਅਤੇ ਸਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤ

ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਫਲੈਕਟਿਵ ਐਕਟਿਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕ੍ਰਿਤਜਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ “ਵੈੱਲਨੈੱਸ ਪਲੇਜ ਵਾਲ” ‘ਤੇ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਉਪਰਾਲੇ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ

ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਪ੍ਰੋ. ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਰਾਜਨੀ ਸਿੰਗਲਾ, ਗਾਈਡੈਂਸ ਐਂਡ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸੈੱਲ ਦੀਆਂ ਇੰਚਾਰਜਾਂ, ਵੱਲੋਂ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸੀਮਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਟੇਜ ਕੰਡਕਟ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਡਾ. ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਤਹਿ-ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਤਸਾਹਨ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਥਪੂਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹਨ।

“Equality and justice”
Patiala 27 October
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 27 ਅਕਤੂਬਰ (ਤਰਮੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਵਰਧਮਾਨ ਯਾਰਨਜ਼ ਐਂਡ ਥ੍ਰੈਡਸ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਵਰਲਡ ਕੈਂਸਰ ਕੇਅਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜੇ ਐਸ ਐਸ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ, ਜਹਾਨਪੋਲਾ ਵਿਖੇ 30ਵਾਂ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਕੈਂਸਰ, ਸ਼ੂਗਰ, ਬੀਪੀ, ਬੀਐਮਡੀ ਅਤੇ ਮੈਮੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 500 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਫਤ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਐਨਕਾਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵਰਧਮਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਐਫਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ



ਤਰੁਣ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਸੀਐਸਆਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੇ. ਡਡਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਰੁਣ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਆਸ਼ਾਦੀਪ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਸ ਕੈਂਪ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੈਂਪ ਨੇ ਕੈਂਸਰ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ

ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਮੁਫਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਕਸਰ ਬਾਹਰੀ ਲੈਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਆਸ਼ਾਦੀਪ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੈਂਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਆਸ਼ਾਦੀਪ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਰਨਲ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਸਤਾਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਰਾਮ ਆਸਰਾ, ਹਰਮੇਸ਼ ਤਲਵਾੜ, ਲੋਕੇਸ਼ ਖੰਨਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ੈਲੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੈਂਪ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪੂਜਾ ਮਾਹੀ, ਡਾ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ, ਡਾ. ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਫ਼ਾ 2 ਦੀ ਬਾਕੀ ਖਬਰ : ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।”

3. ਸਬੰਧਤ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਵੇਕ: ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸੁੱਟਣਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਦਾਲਤ

ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ‘ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਜੱਜ (concerned judge) (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ CJI) ‘ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 4. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਿਓ: ਬੈਂਚ ਨੇ SCBA ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ

ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖ਼ਤਮ (let it die naturally) ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬਣਨਗੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਦੇ ਦੁਹਰਾਅ (recurrence) ਨੂੰ ਰੋਕਣ ‘ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ (guidelines) ਬਣਾਉਣ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।



ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਵੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ,ਉੱਥੇ ਸ. ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਵਰਗੇ ਕਵੀ ਹਾਸੇ ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ “ਦੇਖ ਲਲਾਮੀ, ਰਾਹ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਭੀ, ਰੁਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂਦਾ...” — ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕ “ਬੂਟਾਂ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ” ਜਾ ਬੂਟ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹਨ —

ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਸਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਰਦੀ, ਸਗੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਦਰਪਣ ਵੀ ਹੈ।

ਕਵਿਤਾ

ਦੇਖ ਲਲਾਮੀ, ਰਾਹ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਭੀ, ਰੁਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਸਤੇ ਮੁੱਲੋਂ ਬੂਟ ਵਲੈਤੀ, ਬੋਲੀ ਦੇ, ਲੈ ਆਂਦਾ।
ਰੋਗਨ-ਸ਼ੋਗਨ ਕਰ ਲਿਸ਼ਕਾ ਕੇ, ਪੈਰੀਂ ਜਦੋਂ ਸਜਾਯਾ, ਨਾਲ ਕਛਿਹਰੇ, ਬੂਟ ਦੇਖ ਕੇ, ਯਾਰਾਂ ਹਾਸਾ ਪਾਯਾ।

ਮਜਬੂਰਨ ਫਿਰ, ਬੂਟ ਵਾਸਤੇ, ਪਿਆ ਸੂਟ ਸਿਲਵਾਣਾ, ਕਾਲਰ, ਟਾਈ, ਸੈਟ, ਲਵੈਂਡਰ, ਸਭ ਕੁਝ ਪਿਆ ਮੰਗਾਣਾ।
ਫਾਉਂਟਨ ਪੈਨ, ਰੁਮਾਲ, ਨੋਟਬੁਕ, ਐਨਕ, ਘੜੀ ਕਲਾਈ, ਚੈਸਟਰ, ਹੰਟਰ, ਪਨੀਅਰ ਕੁੱਤਾ — ਸਭ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ।

ਕਵੀ ਲੇਡੀਆਂ-ਜੰਟਲਮੈਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਕਫ਼ੀ ਹੋਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆਵੇ, ਰੋਜ਼ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ।
ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਲਾਚਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਆਪ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਪਿਰਚ, ਪਿਆਲੇ, ਕਾਂਟੇ, ਫੁਰੀਆਂ, ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀਆਂ ਲਈਆਂ।

ਪਰ ਜਦ ਮਿਤਰਾਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਆਣ ਮਖੌਲ ਉਡਾਇਆ, ਗੈਰਤ ਖਾ ਕੇ, ਬੰਗਲਾ ਲੀਤਾ, ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਸਜਾਇਆ।
ਫਰਨੀਚਰਾਂ, ਕਰੌਕਰੀਆਂ ਨੇ ਖੂਨ ‘ਇੱਕ’ ਸਮ ਪੀਤਾ, ਬਹਿਰੇ ਬਾਵਰਚੀ ਨੇ ਖੀਸਾ ਰਜ ਰਜ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ।

ਪਿਓ-ਦਾਦੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਡਾਂਗਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ ਦੇ ਕੇ, ਵਿਸਕੀ ਬੋਤਲ ਦੇਵੀ ਅੱਗੇ, ਹੱਸ ਹੱਸ ਮੱਥੇ ਟੇਕੇ।
ਆਖ਼ਰ ਜਦ ਕੁਝ ਰਿਹਾ ਨਾ ਪੱਲੇ, ਸਿਰੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ, ਪੁੱਤ ਨੇ ਭੀ ਉਠ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, “ਲੀਗਲ ਘੁੰਡੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ।”

ਲਾਹ ਕੇ ਬੂਟ ਦੂਰ ਮੈਂ ਸੁੱਟਿਆ, ਨਾਲੇ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈ ਅੱਖੀ, ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰ — ਏ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਸੀ, ਲਾਜ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਰੱਖੀ।
ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਯਾ, ਭੈੜੀ ਵਾਦੀ ਪੈਣ ਨ ਦੇਸਾਂ, ਸਾਦਾ “ਸੁਥਰਾ” ਰਹਿ, ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਹੇਠ ਰਖੇਸਾਂ।

ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਦਗੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਗਵਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।ਪਰ ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪੀ ਹੈ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੱਚਾਈ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ।



ਪੰਜਾਬ, ਜੋ ਕਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਕ, ਸਿੱਖਿਆਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਖੇਤੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗ, ਆਈਟੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ

ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਵੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ “ਲਲਾਮੀ” ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਹ ਵਿਲਾਇਤੀ ਬੂਟ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਬੂਟ ਪਾ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਰੂਪ-ਰੰਗ ਨਵਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਖਰੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਲਾਲਚੀ ਦੌੜ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬੂਟਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਟ ਬਣਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਟਾਈ, ਕਾਲਰ, ਸੈਟ, ਘੜੀ, ਐਨਕ, ਰੁਮਾਲ, ਕਲਮ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਕ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਦੇਸਤਾਂ ਦੇ ਮਖੌਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਘਰ ਸਜਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ,ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੁਰਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਵੇਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮਝਦਾ ਹੈ —

ਇਹ ਸਾਰੀ ਦੌੜ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ। ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਲੱਖ ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: “ਸਾਦਾ ਸੁਥਰਾ ਰਹਿ, ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਹੇਠ ਰਖੇਸਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਬੂਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਬੂਟ” ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜੁੱਤੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੱਛਮੀ ਦਿਖਾਵੇਬਾਜ਼ੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਭੋਗਵਾਦ ਅਤੇ ਭੁਠੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਚੀਜ਼ (ਬੂਟ) ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ,ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਝੌਂਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਨੇ ਇਸ ਬੂਟ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਦ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ,

ਉਹ “ਬੂਟਾ” ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੋੜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਾਜਕ ਵਿਅੰਗ ਤੇ ਹਾਸੇ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਸਮਈ ਵਿਅੰਗ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਸਾਉਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਹਾਸਾ ਇੱਕ ਦਰਦ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਬੂਟਾਂ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਠਕ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਵੀ ਉਠਦਾ ਹੈ।

“ਕੀ ਮੈਂ ਵੀ ਇਸੇ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?”

ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਕ ਗੁਲਾਮੀ ਉੱਤੇ ਹਾਸੇ ਰਾਹੀਂ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਅੰਗ ਕਦੇ ਕਠੋਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ।ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਸੋਚਣ ਲਈ

“ ਬੂਟ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ” ਕਵਿਤਾ — ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦਰਪਣ

ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨੂੰ ਫੜਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਉਹ ਹਾਲਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ “ਲੋੜ” ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ “ਸ਼ੌਂਕ” ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹੀ “ਸ਼ੌਂਕ” ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੂਟਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਖਰੀਦਾਰੀ ਦੀ ਲੜੀ ਇਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਰੋਗ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਆਦਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਉਪਭੋਗਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ —

ਨਵਾਂ ਮੋਬਾਈਲ, ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ, ਨਵਾਂ ਘਰ, ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ,ਬ੍ਰਾਂਡਿਡ ਘੜੀਆਂ,ਬੂਟ,ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਆਧੁਨਿਕ ਚਮਕ ਦਮਕ।

ਪਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਦਾ ਖਾਲੀਪਣ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਐਨਾ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ।ਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ। ਅੰਦਰੋਂ ਸਭ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ।ਮਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਘਰ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਨ।ਪਰ ਆਤਮਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਇਸ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹੀ ਚੋਖੀ ਵਿਅੰਗਆਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜਦ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਲਾਇਤੀ ਬੂਟ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਨ।ਪਰ ਅੱਜ “ਬੂਟ” ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਫਾਲੋਅਰ, ਬ੍ਰਾਂਡਡ ਕੱਪੜੇ, ਮਹਿੰਗੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਦਿਖਾਵੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਲਾਈਕ, ਕੁਮੈਂਟ,ਤੇ ਵਿਉ ਲੈਣ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਈ ਹੈ।ਇਸੇ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਇਕ ਦੇਸਤਾਂ ਦੇ ਹਾਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਵੀ “ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ” ਦੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਗਵਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ “ਬੂਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ” ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਿਅੰਗ ਨਹੀਂ,

ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਦਰਪਣ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਦਗੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੰਕਤੀ —

“ਸਾਦਾ ਸੁਥਰਾ ਰਹਿ, ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਹੇਠ ਰਖੇਸਾਂ” — ਇੱਕ ਆਮ ਪੰਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ।ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਦਗੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਦਗੀ ਦਾ ਅਰਥ ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਮੀਰੀ ਹੈ।

ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ, ਆਪਣੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਧਨਵਾਨ

ਜਗਤਾਰ ਲਾਡੀ ਮਾਨਸਾ
9463603091



ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਚਮਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਲ ਮੁੜ ਵੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੰਗਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸੁੰਨ ਮਸਾਨ ਛਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਉਹ ਕਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜਕ ਚਿੰਤਨ ਪਰੇਇਆ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲੋਕ-ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ —ਸਧਾਰਣ, ਪਰ ਅਰਥਪੂਰਨ।

ਉਹ ਕਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਹਾਸੇ ਰਾਹੀਂ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। “ਬੂਟ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ —

ਜਿੱਥੇ ਹਾਸਾ, ਵਿਅੰਗ, ਸਮਾਜਿਕ ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਸਭ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਬਕ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ, ਵਿਵੇਕ ਹੈ।ਸਮਾਜਕ ਦਬਾਅ, ਹੋੜ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਸ਼ਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲੀਪਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਪਦਾ ਹੈ,

ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ —

ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਨਹੀਂ, ਸਾਦਗੀ ਅਪਣਾਓ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ “ਬੂਟ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ” ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਿਅੰਗਕ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ — ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਅੱਜ ਤਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਨੇ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਚੋਖੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚੀ ਸੀ, ਉਹੀ ਤਸਵੀਰ ਅੱਜ ਦੇ “ਮੌਡਰਨ” ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਫ਼ਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਬੂਟਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਈ ਹੈ —ਹੁਣ ਉਹ ਬੂਟ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਾਂਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਉਹੀ ਹਨ: ਮਨੁੱਖ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਭੁਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ —

“ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਗੁਆ, ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਸਲ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ।” ਚਰਨ ਸਿੰਘ “ਸ਼ਹੀਦ” ਦੀ “ਬੂਟਾਂ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ” ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਹਸਾਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਗਾਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ — ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਜ-ਸਿੰਗਾਰ ਨਹੀਂ, ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ।

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਸੀਜੇਆਈ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ 23 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣਗੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਦੇ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ 53ਵੇਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਗਵਈ 23 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ

ਸਾਲ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਜਸਟਿਸ ਗਵਈ ਨੇ ਅਗਲੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਮਈ, 2019 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ,



ਦਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।



हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहेब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

संगठन बना कर स्वतंत्र लेबर पार्टी को बलवान बनाओ

जनता 14 अगस्त, 1937

(डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर का यह भाषण 14 अगस्त,



1937 के ‘जनता’ में अग्रलेख की जगह छपा है। इसमें भाषण कब और कहाँ हुआ इसका जिक्र नहीं है। -संपादक) प्रिय भाइयों,

आपकी आज की सभा में उपस्थित रहने में मुझे बेहद खुशी है। स्वतंत्र लेबर पार्टी को व्यवस्थित रूप देने तथा अपने लोगों का संगठन करने के लिए आपने जो यह उपाय किया है वह बेहद महत्वपूर्ण और स्तुत्य है।

छः माह पूर्व हुए एसेंबली इलेक्शन का अगर हम सिंहावलोकन करें तो हमारे लोगों ने जो हासिल किया है उसमें मुझे धन्यता महसूस होती है। क्योंकि उस वक्त हमारा मुकाबला बेहद प्रभावशाली और अमीर कांग्रेस पार्टी के साथ था। कांग्रेस ने ठान ली थी कि स्वतंत्र लेबर पार्टी के एक भी उम्मीदवार को वह जीतने नहीं देगी। हमारे उम्मीदवारों को हराने की कांग्रेस ने जी-जान से कोशिश की थी। ऐसे मुश्किल हालात का मुझे सामना करना पड़ा। अन्य प्रांतों को देखें तो पता चलता है कि सबने कांग्रेस के सामने घुटने टेके हैं। पूरे हिन्दुस्तान में कांग्रेस के साथ भिड़ने के लिए अकेला मैं ही खड़ा हुआ और मैं उसमें सफल भी हुआ। लेकिन यह बात भी सच है कि आप लोगों का साथ नहीं होता तो ऐसी जीत हासिल करना संभव नहीं था। आप जानते ही हैं कि उस वक्त हममें से कुछ लोग कांग्रेस के शिकार हुए थे। लेकिन उसके बावजूद उस समय हमने बड़ी जीत हासिल की थी। कांग्रेस के लोग भी इस बात को मानते हैं उस समय पूरे हिन्दुस्तान में कांग्रेस को केवल तीन ही जगहें महत्वपूर्ण लगती थीं। डॉ. वाड की मुंबई युनिवर्सिटी की जगह, लोकशाही स्वराज पार्टी के सर्वेसर्वा श्री लक्ष्मण बलवंत भोपटकर की पुणे की जगह और तीसरी स्वतंत्र लेबर पार्टी की मुंबई की मेरी जगह। इनमें से पहली दो जगहें कांग्रेस पा सकी लेकिन तीसरी मेरी जगह वे नहीं ले पाए। सो कांग्रेस को भी हमारे सामर्थ्य का अहसास हो चुका है। इलेक्शन से पहले स्वतंत्र लेबर पार्टी का नाम तक लेने जो बल्ब भाई पटेल तैयार नहीं थे उन्होंने इलेक्शन के बाद शनिवार वाडे के सामने मंत्रियों द्वारा पद स्वीकारने के लिए बुलाए गए आयोजन में साफ-साफ कहा कि डॉ. अम्बेडकर का स्वतंत्र लेबर पार्टी बहुत महत्वपूर्ण पक्ष है और कांग्रेस को इस पक्ष का कहना मानना पड़ेगा। सोचिए यह असर किस बात का है? यह और किसी बात का नहीं, हमारे संगठन का असर है।

कांग्रेस हिन्दुओं की संस्था है। आज तक हिन्दुस्तान पर अंग्रेज सरकार का राज था। इसी कारण इन लोगों के हाथ में राजनीति के सूत्र नहीं थे। लेकिन आज हिन्दुस्तान पर नाममात्र के लिए अंग्रेजों का राज है। आज राजनीति के सारे लगाम हिन्दुओं के ही हाथ आए हैं। इसीलिए अबके बाद हमें अपने बचाव की संगठित कोशिश करनी होगी। उसके बगैर अबके बाद कोई चारा नहीं। जिस काउंसिल के जरिए राजनीतिक सत्ता को सौंपा जाता है उस काउंसिल में आपके प्रतिनिधियों का पहुंचना जरूरी है। हिन्दुस्तान में सब दूर कांग्रेस की जो जीत हुई है वह कांग्रेस की नहीं ब्राह्मण्य की जीत हुई है। यह हमें भूलना नहीं चाहिए। 5-6 प्रांतों के मुख्यमंत्रियों के पद ब्राह्मणों को ही मिले हैं। मुंबई प्रांत की 11 जगहों में से 5 जगहों ब्राह्मणों को ही मिली हैं। 1919 से 1935 तक काउंसिल में ब्राह्मण सदस्यों की संख्या बेहद कम यानी 10-12 तक ही सीमित थी। आगे वह और कम होती गई। लेकिन आज मुंबई में कांग्रेस को मुंबई में 27 सीटें मिली हैं। इसी से आपको पता चलेगा कि ब्राह्मण्य की कितनी बड़ी विजय हुई है। इस ब्राह्मण्य से अगर आपको अपना बचाव करना हो तो आपको संगठित होना पड़ेगा।

पिछले राऊंड टेबल कॉन्फ्रेंस के समय मुझसे एक भूल हुई थी। मुझे कानून में ही यह प्रावधान रखवा लेना चाहिए था कि गवर्नर को मंत्रीमंडल में अल्पसंख्यक पक्ष का एक प्रतिनिधि नियुक्त करना होगा। यह बात इन लोगों की मर्जी पर नहीं छोड़नी चाहिए थी। लेकिन तब मैंने सोचा कि ‘लिहाज पकाने वाली के साथ खाने वाली को भी करना चाहिए’ उक्ति के अनुसार इस बात पर ज्यादा जोर नहीं दिया। लेकिन उनकी मर्जी पर बात को छोड़ा तो देखिए उसका क्या असर हुआ है। उन्होंने अस्पृश्यों के एक प्रतिनिधि तक को मंत्रीमंडल में जगह नहीं दी। कानून इस बारे में भले न हो, लेकिन शिष्टाचार के तौर पर ही सही उन्हें हमारे एक प्रतिनिधि को लेना चाहिए था। हमारी 15 जगहों में से चार जगहों पर कांग्रेस ने अपनी तरफ से हमारे लोगों को जिताया। फिर उन्हें कांग्रेस ने मंत्रीपद क्यों नहीं दिया? अगर वे चारों प्रतिनिधि आयोग्य हैं तो इन आयोग्य प्रतिनिधियों को चुनाव में जिता कर कांग्रेस ने बड़ी गलती नहीं की? मुसलमानों का प्रतिनिधि लेने में अगर उन्होंने इतनी कोशिशें कीं तो अस्पृश्यों के प्रतिनिधि को क्यों नहीं लिया? इसके लिए एक ही बात जिम्मेदार है और वह यह कि उनकी यही मानसिकता है कि, “हम आपके लिए सब करेंगे, आपको अपने लिए कुछ नहीं करना है।”

कुछ दिनों पहले चमारों के एक नेता ने अखबार में अपना बयान छपवा लिया था जिसमें उसने कहा था, “अस्पृश्यों के प्रतिनिधि को मंत्रीमंडल में नहीं लिया इसका हमें बुरा नहीं लगता क्योंकि खेर साहब पर हमें पूरा भरोसा है।” अगर ऐसा ही है तो इन लोगों ने चुनाव लड़ाने की मशक्कत तो आखिर क्यों की? ध्यान में रखिए, इस प्रकार अगर आप इन लोगों के भरोसे रहे तो बीच भंवर में डूब जाएंगे। “

महात्मा गांधी की कांग्रेस में चार आने की भी भागीदारी नहीं है लेकिन कांग्रेस के लोग उनके सभी फतवे कांग्रेस के लोग मानते हैं सो उन्हें इस बारे में कुछ करना चाहिए, वे क्यों नहीं करते? लगता तो यही है कि वे हमारे बारे में कुछ करना ही नहीं चाहते। इसीलिए हमारे संगठित होने की जरूरत है। एक और बात भी मैं आपसे कहना चाहता हूँ और वह यह कि काउंसिता में शरीक होना आसान काम नहीं है। उसके लिए गृहस्थी छोड़नी पड़ती है। इलेक्शन का खर्चा जबरदस्त होता है। उसे उठाना हमारे उम्मीदवारों के लिए संभव नहीं होता। कहना होगा कि पिछले इलेक्शन में खड़े कई उम्मीदवारों की मुझे आर्थिक मदद करनी पड़ी तब जाकर वह चुनाव जीत पाए। लेकिन इस तरह मैं हर बार हरेक की मदद नहीं कर पाऊंगा। उम्मीदवारों के लिए भी अपना खर्चा खुद उठाना संभव नहीं हो पाता। इसलिए आप अगर अपनी तरफ

से अच्छे लोगों को काउंसिल में भेजना चाहें तो उनका खर्चा आपको उठाना होगा। पिछले इलेक्शन में कांग्रेस की ओर से जो उम्मीदवार खड़े थे उनका सभी खर्चा कांग्रेस ने ही दिया था। अकेले मुंबई शहर में कांग्रेस ने इलेक्शन को दिन हजारों रुपए खर्च किए थे यह ध्यान में रखने लायक बात है।

मैं आपसे बस इतना ही कहना चाहता हूँ कि इस संस्था को आप हर तरह से समर्थन दें। इसे कांग्रेस की तरह ही बलवान पक्ष बनाएं। मुंबई में हमारी जनसंख्या एक लाख से अधिक है। सौ कम से कम एक लाख लोगों को इसका सदस्य बनाएं।

इस संस्था का सालाना शुल्क केवल आठ आने रखा है जो कि बहुत कम है और हर कोई भर सकता है। कांग्रेस के साथ अमीर लोग हैं उस तरह आपके साथ कोई नहीं है। आपको खुद अपनी गृहस्थी सम्भालनी होगी। विलायत में भी पार्लियामेंट में मजदूर पक्ष है। लेकिन वे भी इसी प्रकार चंदा इकट्ठा कर चुनाव लड़ते हैं। हर पार्टी को अपने अखबार की बेहद जरूरत होती है। अखबार के बिना हम काम नहीं कर सकते। इसीलिए हमारी पार्टी का ‘जनता’ अखबार बढ़िया ढंग से चलना जरूरी है। आप सभी को उसका चंदा देकर सदस्यत्व लेना चाहिए। आप जिन प्रतिनिधियों को चुनाव जिता कर काउंसिल में भेजते हैं वे वहां जाकर क्या करते हैं इसकी जानकारी आपको अखबारों से ही मिलेगी। इसीलिए आप सभी को ‘जनता’ के सदस्य जरूर बनना चाहिए। कुछ लोग अन्य अखबार खरीद कर पढ़ते हैं। क्योंकि उसमें सट्टे के नंबर और भविष्य दिया जाता है। सट्टा खेल कर किसी का भला नहीं होता और अखबारों में छापे भविष्य सच साबित नहीं होते। हमारे अखबार के अलावा अन्य किसी अखबार में आपको अपनी पार्टी के कार्यक्रमों और आन्दोलन की सही दिशा की जानकारी नहीं मिलेगी। इसके लिए और अपनी पार्टी के प्रति गर्व महसूस करने के लिए

.....

अभिनेता विजय ने पीड़ित परिवारों से की मुलाकात, दुखद घटना के लिए मांगी माफी



अभिनेता एवं नेता विजय ने करूर भगदड़ के पीड़ितों के परिवारों से सोमवार को यहां महाबलीपुरम में मुलाकात की और इस दुखद घटना के लिए उनसे क्षमा मांगी। इस घटना में 41 लोग मारे गए थे और 60 से अधिक व्यक्ति घायल हुए थे। भगदड़ की घटना के करीब एक महीने बाद विजय ने पीड़ितों के परिवारों से मुलाकात की है। तमिलनाा वेन्नी कषगम (टीवीके) के एक सूत्र ने बताया कि कुल 37 परिवारों को करूर से एक रिसॉर्ट पर लाया गया था, जहां पार्टी ने लगभग 50 कमरे बुक किए थे। नेता ने उनसे व्यक्तिगत रूप से बंद कमरे में मुलाकात की। उनके



लिए दोपहर के भोजन की भी व्यवस्था की गई थी। विजय ने परिवारों को शिक्षा, स्वरोजगार और आवास के साथ साथ आर्थिक सहायता देने का आश्वासन दिया। परिवारों से मुलाकात के दौरान विजय ने उन्हें महाबलीपुरम लाने के लिए उनसे माफी मांगी और कहा कि वह करूर नहीं जा सके क्योंकि उन्हें अधिकारियों से अनुमति नहीं मिल पाई। उन्होंने आश्वासन दिया कि वह जल्द करूर में उनसे जरूर मिलेंगे। इस दौरान टीवीके प्रमुख भावुक भी हुए।

उन्होंने इस दुखद घटना के लिए पीड़ितों के परिवारों से क्षमा मांगी। 3 घंटे से अधिक समय तक चली इस निजी मुलाकात में उन्होंने कहा कि वह उनके प्रियजनों के जाने से हुई क्षति की भरपाई कभी नहीं कर सकते, लेकिन वह प्रभावित परिवारों की देखभाल अपने परिवार की तरह करेंगे। इससे पहले पीड़ितों के परिवार के सदस्यों को पांच बसों में लाया गया था। बाद में उन्हें यहां से लगभग 400 किलोमीटर दूर करूर वापस ले जाया जाएगा। विजय की टीवीके ने

रिसॉर्ट में इस मुलाकात की व्यवस्था की थी ताकि वह शोक संतप्त परिवारों से व्यक्तिगत रूप से मिल सकें और अपनी संवेदनाएं व्यक्त कर सकें। करूर में 27 सितंबर को विजय की रैली के दौरान मची भगदड़ में 41 लोगों की मौत हो गई थी और 60 से अधिक व्यक्ति घायल हो गए थे। टीवीके ने नेतृत्व ने इससे पहले दिन में अपने कार्यकर्ताओं को उस रिसॉर्ट में नहीं जाने का निर्देश दिया था जहां विजय ने शोक संतप्त परिवारों के प्रति अपनी संवेदना और सहानुभूति व्यक्त की थी। पार्टी ने कहा कि विजय अपने राजनीतिक संपर्क कार्यक्रम को फिर से शुरू कर सकते हैं जो भगदड़ के कारण स्थगित कर दिया गया था।

ਭਿੰਡ ਮੇਂ ਦਲਿਤ ਯੁਵਕ ਦੀ ਪੀਟ-ਪੀਟਕਰ ਹਤਿਆ, ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਲਿਆ ਖ਼ੂਨੀ ਰੂਪ; ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਤਨਾਵ ਕੇ ਬਾਦ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਤੈਨਾਤ

ਪੁਰਾਨੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਮੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹਤਿਆ ਕੇ ਬਾਦ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਭੜਕਾ ਆਕਰੋਸ਼, ਗੁਸ਼ਸਾਏ ਗਰਾਮੀਣੀਓਂ ਨੇ ਆਰੋਪੀ ਕਾ ਘਰ ਆਰ ਗਾੜਿਆਂ ਫੁੱਕੀਂ, ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਤੈਨਾਤ।



ਭਿੰਡ, ਮਧ੍ਯ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਮਧ੍ਯ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇ ਭਿੰਡ ਜਿਲੇ ਮੇਂ ਏਕ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਇਤਨਾ ਤੂਲ ਪਕੜ ਲਿਆ ਕਿ ਏਕ 35 ਵਰ੍ਸ਼ੀਯ ਦਲਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਪਰ ਪੀਟ-ਪੀਟਕਰ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦੀ ਗਈ। ਆਰੋਪ ਹੈ ਕਿ ਧਹ ਹਮਲਾ ਪੀੜਿਤ ਕੇ ਪੜੋਸਿਯੋਂ ਨੇ ਕਰਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਕੇ ਬਾਦ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਸਥਿਤਿ ਬੇਹਦ ਤਨਾਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸਕੇ ਚਲਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਸ਼ਾਂਤਿ ਵਿਵਸਥਾ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨਾ ਪੜਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਸੇ ਮਿਲੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਹ ਘਟਨਾ ਜ਼ਿਲਾ ਮੁਖ਼ਯਾਲਯ ਸੇ ਲਗਭਗ 65 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਡਬੋਹ ਥਾਨਾ ਕੇਤਰ ਕੇ ਏਕ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਕੋ ਘਟੀ।

ਕਯਾ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ? ਪੁਲਿਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਤਕ ਕੀ ਪਹਚਾਨ 35 ਵਰ੍ਸ਼ੀਯ ਰੁਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਹ ਜਾਟਵ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰੁਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਾ ਪੜੋਸ ਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਕੌਰਵ ਪਰਿਵਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਪੁਰਾਨਾ ਵਿਵਾਦ ਚਲ



ਰਹਾ ਥਾ।

ਭਿੰਡ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਕਸ਼ਕ (SP) ਅਸਿਤ ਯਾਦਵ ਨੇ ਬਤਾਯਾ, “ਧਹ ਦੋਨੋਂ ਪਸ਼ੱਯੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਏਕ ਛੋਟੇ ਸੇ ਵਿਵਾਦ ਕੋ ਲੇਕਰ ਹੁੰਦੀ ਲੜਾਈ ਥੀ, ਜਿਸਨੇ ਬਾਦ ਮੇਂ ਬੜਾ ਰੂਪ ਲੇ ਲਿਆ। ਲੜਾਈ ਕੇ ਦੌਰਾਨ ਏਕ ਆਰੋਪੀ ਨੇ ਪੀੜਿਤ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਲਾਠੀ ਸੇ ਜੌਰਦਾਰ ਵਾਰ ਕਰਿਆ, ਜਿਸਸੇ ਉਸਕੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।”

ਡਬੋਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੇ ਥਾਨਾ ਪ੍ਰਭਾਰੀ (SHO) ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਦੇਤੇ ਹੁਏ ਕਹਾ ਕਿ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਕੋ ਧਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਸੇ ਬੜ ਗਯਾ। ਆਰੋਪ ਹੈ ਕਿ ਕੌਰਵ ਪਰਿਵਾਰ ਕੇ ਪਾਂਚ ਸਦਸ਼੍ਯੋਂ ਨੇ ਰੁਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਰ ਲਾਠਿਯੋਂ ਸੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਆ, ਜਿਸਸੇ ਵਹ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਸੇ ਘਾਯਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਕੇ ਦੌਰਾਨ ਬੀਚ-ਬਚਾਵ ਕਰਨੇ ਆਏ ਏਕ ਬੁਜੁਰ੍ਯ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋ

ਭੀ ਚੋਟੇਂ ਆਈ ਹੈਂ।

ਇਲਾਜ ਕੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਤੇ ਮੇਂ ਮੌਤ

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਕੇ ਬਾਦ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਸੇ ਘਾਯਲ ਰੁਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋ ਪਹਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਸਪਤਾਲ ਲੇ ਜਾਯਾ ਗਯਾ। ਉਨਕੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹਦ ਨਾਜੁਕ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ, ਡਾਕਟਰੋਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਬੇਹਤਰ ਸਵਾਸਥ਼ਯ ਦੇਖਭਾਲ ਕੇ ਲਿਏ ਗਵਾਲਿਯਰ ਰੇਫਰ ਕਰ ਦਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਵਾਲਿਯਰ ਲੇ ਜਾਤੇ ਸਮਯ ਰਾਸ਼ਤੇ ਮੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿਆ।

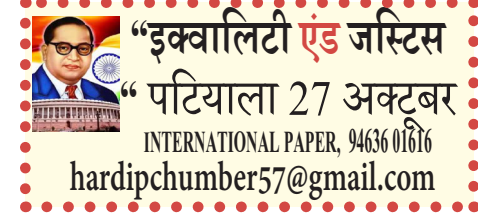
ਮੌਤ ਕੇ ਬਾਦ ਭੜਕੇ ਗਰਾਮੀਣ, ਘਰ-ਗਾੜਿਆਂ ਫੁੱਕੀਂ ਜੈਸੇ ਹੀ ਜਾਟਵ ਕੀ ਮੌਤ ਕੀ ਖਬਰ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਫੈਲੀ, ਤਨਾਵ ਚਰਮ ਪਰ ਪਹੁੰਚ ਗਯਾ। ਮ੍ਰਤਕ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੋਂ ਆਰ ਅਨਯ ਗਰਾਮੀਣੀਓਂ ਨੇ ਗੁਸ਼ਸੇ ਮੇਂ ਆਕਰ ਆਰੋਪਿਯੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ

ਕੇ ਘਰ ਪਰ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿਆ। ਆਰੋਪ ਹੈ ਕਿ ਉਗ੍ਰ ਭੀੜ ਨੇ ਪਹਲੇ ਘਰ ਮੇਂ ਤੋੜਫੋੜ ਕੀ ਆਰ ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਖੜੀ ਏਕ ਕਾਰ ਆਰ ਏਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕੇ ਸਾਥ ਘਰ ਕੋ ਆਗ ਕੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਆ।

5 ਕੇ ਖਿਲਾਫ FIR, ਗਾਂਵ ਛਾਵਨੀ ਮੇਂ ਤਬਦੀਲ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਬਦਤੇ ਤਨਾਵ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੁਏ ਆਸਪਾਸ ਕੇ ਥਾਨੋਂ ਸੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਕੋ ਮੌਕੇ ਪਰ ਬੁਲਾਯਾ ਗਯਾ, ਤਾਕਿ ਸਥਿਤਿ ਕੋ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਏਸਪੀ ਅਸਿਤ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਹਾ, “ਆਰੋਪਿਯੋਂ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੌਰਟ (FIR) ਦਰ੍ਜ ਕਰ ਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਣਵੀਰ ਕੌਰਵ, ਆਸ਼ੂ ਕੌਰਵ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੌਰਵ, ਰਾਜੀਵ ਕੌਰਵ ਆਰ ਕੁੰਵਰ ਸਿੰਹ ਕੌਰਵ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀਯ ਨਯਾਯ ਸੰਹਿਤਾ (BNS) ਕੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਓਂ ਕੇ ਤਹਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰ੍ਜ ਕਰਿਆ ਗਯਾ ਹੈ। ਆਰੋਪਿਯੋਂ ਕੀ ਤਲਾਸ਼ ਕੇ ਲਿਏ ਟੀਮੇਂ ਗਠਿਤ ਕਰ ਦੀ ਗਈ ਹੈਂ। ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਸ਼ਾਂਤਿ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਅਤਿਰਿਕਤ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਕੋ ਤੈਨਾਤ ਕਰਿਆ ਗਯਾ ਹੈ।

ਬਸਤੀ: ‘ਸਿਰਫ਼ ਰਾਸ਼ਤਾ ਹੀ ਤੋ ਮਾਂਗਾ ਥਾ...’ ਮੰਦਿਰ ਸੇ ਲੌਟ ਰਹੇ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪਰ ‘ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯ’ ਕਾ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ, ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਤਨਾਵ ਰਾਸ਼ਤਾ ਖਾਲੀ ਕਰਾਨੇ ਕੋ ਲੇਕਰ ਹੁਆ ਵਿਵਾਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰ੍ਜ ਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਜਾਂਚ, ਪੁਰਾਨੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾ ਸ਼ਕ



ਬਸਤੀ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇ ਬਸਤੀ ਮੇਂ ਮੰਦਿਰ ਦਰ੍ਸ਼ਨ ਸੇ ਲੌਟ ਰਹੇ ਏਕ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਆ। ਮਾਮਲੇ ਕੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਨੇ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰ੍ਜ ਕਰ ਆਰੋਪਿਯੋਂ ਕੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੀ ਹੈ।

ਮਿਲੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਆਂਟੋ ਸੇ ਮੰਦਿਰ ਸੇ ਲੌਟ ਰਹਾ ਥਾ, ਤਭੀ ਰਾਸ਼ਤੇ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਬਕਰਿਯਾਂ ਚਰਾ ਰਹੇ ਥੇ। ਰਾਸ਼ਤਾ ਖਾਲੀ ਕਰਾਨੇ ਕੋ ਲੇਕਰ ਦੋਨੋਂ ਪਸ਼ੱਯੋਂ ਮੇਂ ਕਹਾਸੁਨੀ ਹੋ ਗਈ। ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਦੇਖਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇਤਨਾ ਬੜ ਗਯਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਮਾਰਪੀਟ ਮੇਂ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਯਾ।



ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲਾਗਾ ਨ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪਰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਆ। ਹਮਲੇ ਮੇਂ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਕੇ ਕਈ ਸਦਸ਼੍ਯ ਘਾਯਲ ਬਤਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ।

ਘਟਨਾ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਮਿਲਤੇ ਹੀ ਪੀੜਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਥਾਨੇ ਮੇਂ ਤਹਰੀਰ ਦੀ, ਜਿਸਕੇ ਬਾਦ ਪੁਲਿਸ ਸਕਰਿਯ ਹੋ ਗਈ। ਮਾਮਲੇ ਕੀ ਸੂਚਨਾ ਉਚਾਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਦੀ ਗਈ ਆਰ ਘਾਯਲੋਂ ਕੋ ਪਾਸ ਕੇ ਅਸਪਤਾਲ ਮੇਂ ਭਰਤੀ ਕਰਾਯਾ ਗਯਾ, ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਉਪਚਾਰ ਕੇ ਬਾਦ ਕੁਝ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਛੁਡੀ ਦੇ ਦੀ ਗਈ।

ਅਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਕਸ਼ਕ ਸ਼ਯਾਮਾਕਾਂਤ ਨੇ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਾ ਤਤਕਾਲ ਸੰਜ਼ਾਨ ਲੇਤੇ ਹੁਏ ਮੌਕੇ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਭੇਜੀ ਆਰ ਆਰੋਪਿਯੋਂ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕਦਮਾ ਦਰ੍ਜ ਕਰਨੇ ਵ ਤਤਕਾਲ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਏ। ਪੁਲਿਸ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਿਯੋਂ ਕੋ ਕਿਸੀ ਭੀ ਹਾਲ ਮੇਂ ਬਛਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗਾ।

ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਗਾਂਵ ਮੇਂ ਸ਼ਾਂਤਿ ਵਿਵਸਥਾ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਅਤਿਰਿਕਤ ਬਲ ਤੈਨਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਕੇ ਬਾਦ ਸੇ ਇਲਾਕੇ ਮੇਂ ਤਨਾਵ ਕਾ ਮਾਹੌਲ

ਹਰਿਆਣਾ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਬਾਹਰੀ ਧਾਨ ਪਰ ਰੋਕ, ਜਾਨੇਂ ਕਯਾ ਹੈ ਇਸਕੀ ਅਸਲੀ ਵਜਹ?



ਦੂਸਰੇ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਧਾਨ ਕੀ ਆਵਕ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਯਤੋਂ ਕੇ ਬਾਦ ਰਾਜ਼੍ਯ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਰਦਰ੍ਸ਼ਿਤਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨੇ ਆਰ ਅਸਲੀ ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੇ ਹਿਤੋਂ ਕੀ ਰਖ਼ਾ ਕੇ ਲਿਏ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਹੈਂ। ਰਾਜ਼੍ਯ ਕੀ ਸੀਮਾਓਂ ਪਰ ਅੰਤਰਰਾਜ਼੍ਯੀਯ ਨਾਕੇ (ਚੈਕਪੋਸ਼ਟ) ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਿਏ ਗਏ ਹੈਂ ਤਾਕਿ ਪੜੋਸੀ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਸੇ ਧਾਨ ਕੀ ਅਵੈਧ ਆਮਦ ਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਯਹਾਂ ਜਾਨਿਏ ਧਹ ਕਾਰੰਵਾਈ ਕਯੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਗਈ, ਕਯਾ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਏਂ ਸਾਮਨੇ ਆਈ ਆਰ ਸਰਕਾਰ ਤਥਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਪਰ ਕਯਾ ਕਦਮ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹੈਂ।

ਮੁਖ਼ਯਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ FIR ਦਰ੍ਜ ਕਰਨੇ ਆਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰੰਵਾਈ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਯੋਂ ਦਿਏ?

ਮੁਖ਼ਯਮੰਤ੍ਰੀ ਨਾਯਬ ਸਿੰਹ ਸੈਨੀ ਨੇ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਕੋ ਧਾਨ ਆਰ ਬਾਜ਼ਰਾ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦ ਪ੍ਰਕਰਿਯਾ ਕੀ ਸਮੀਕਸ਼ਾ ਕੇ ਲਿਏ ਏਕ ਉਚਚਸ਼੍ਰੇਣੀਯ ਬੈਠਕ ਕੀ ਅਧਯਕਸ਼ਤਾ ਕੀ। ਬੈਠਕ ਮੇਂ ਈ-ਪ੍ਰੋਕਯੋਰਮੈਂਟ ਪੋਰਟਲ ਆਰ ਏਚ-ਰਿਜ਼ਿਸ਼ਟਰ ਨੀਲਾਮੀ ਮੇਂ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਓਂ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਦੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰਿਯੋਂ ਆਰ ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਨਿਲੰਬਿਤ ਕਰਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਮੁਖ਼ਯਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ ਕਿ ਇਨ ਮਾਮਲੋਂ ਮੇਂ FIR ਦਰ੍ਜ ਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤਯ ਕੀ ਜਾਏ, ਤਾਕਿ ਕੋਈ ਭੀ ਖ਼ਰਾਬਚਾਰ ਧਾ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨ ਕੀ ਜਾਏ। ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਰੀਦ ਪ੍ਰਕਰਿਯਾ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਭੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਗੜਬੜੀ ਕੋ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਅਬ ਤਕ ਕਿਤਨੀ ਫਸਲ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ?

26 ਅਕਤੂਬਰ ਦੋਪਹਰ ਤਕ ਕੇ ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਆਂਕੜੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, 54.79 ਲਾਖ਼ ਮੀਟ੍ਰਿਕ

ਟਨ (MT) ਧਾਨ ਕੇ ਲਿਏ ਗੇਟ ਪਾਸ ਜਾਰੀ ਕਰਿਏ ਗਏ ਹੈਂ, ਜਿਨਮੇਂ ਸੇ 52.92 ਲਾਖ਼ MT ਧਾਨ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੇ ਖ਼ਾਨੋਂ ਮੇਂ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਯੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਕੀ ਰਾਸ਼ਿ ਸੀਧੇ ਜਮਾ ਕੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਂਸ਼ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਖ਼ਰੀਦ ਪ੍ਰਕਰਿਯਾ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਸੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਆਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉਗਾਏ ਗਏ ਹਰ ਏਕ ਦਾਨੇ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕੀ ਜਾਏਗੀ।

ਕਰਨਾਲ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਕਯਾ ਗੜਬੜੀ ਪਕੜੀ ਗਈ?

ਜਾਂਚ ਤਬ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਜਬ ਕਰਨਾਲ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਅਸਾਮਾਨਯ ਰੂਪ ਸੇ ਅਧਿਕ ਧਾਨ ਕੀ ਆਵਕ ਦਰ੍ਜ ਕੀ ਗਈ, ਜਬਕਿ ਇਸ ਬਾਰ ਫਸਲ ਕਟਾਈ ਮੇਂ ਦੇਰੀ ਆਰ ਉਪਜ ਕਮ ਥੀ। ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਲਗ-ਅਲਗ IP ਏਡ੍ਰੇਸ ਸੇ ਫਰ੍ਜੀ ਗੇਟ ਪਾਸ ਬਨਾਏ ਗਏ। ਤੀਨ ਕਰਮਚਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਓਂ ਕੇ ਆਰੋਪ ਮੇਂ ਨਿਲੰਬਿਤ ਕਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ਆਰ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਪਾਯੁਕਤ ਉਤਮ ਸਿੰਹ ਨੇ ਖੇਤੋਂ ਮੇਂ ਵਾਸ਼ਤਵਿਕ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਦਰ੍ਜ ਮੰਡੀ ਆਵਕ ਸੇ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮੇਂ ਤੈਨਾਤ ਕੀ ਹੈਂ। ਧੂਪੀ ਸੀਮਾ ਪਰ ਮੰਗਲੌਰਾ ਆਰ ਸ਼ੇਰਗੜ ਟਾਪੂ ਮੇਂ ਦੋ ਅੰਤਰਰਾਜ਼੍ਯੀਯ ਨਾਕੇ ਬਨਾਏ ਗਏ ਹੈਂ ਤਾਕਿ ਅਵੈਧ ਧਾਨ ਕੀ ਆਵਾਜਾਹੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੀਸੀ ਆਰ ਏਸਪੀ ਸਵਯੰ ਇਨ ਨਾਕੋਂ ਕਾ ਨਿਰੀਕਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਸੀਮਾ ਪਰ ਧਾਨ ਸੇ ਲੰਦੇ ਟ੍ਰੱਕੋਂ ਕੀ ਲੰਬੀ ਕਤਾਰੇਂ ਲਗੀ ਹੈਂ ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀ ਅਨੁਮਤਿ ਨਹੀਂ ਦੀ ਗਈ। ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਧੂਪੀ ਆਰ ਅਨਯ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਸੇ ਸਸ਼ਤਾ ਧਾਨ ਲਾਕਰ ਹਰਿਆਣਾ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਸਥਾਨੀਯ ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਬੇਚਾ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ।

ਭੌਤਿਕ ਸਤਯਾਪਨ

(Physical Verification) ਕਯੋਂ ਕਰਵਾਯਾ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ?

ਮੁਖ਼ਯਮੰਤ੍ਰੀ ਸੈਨੀ ਨੇ ਸਭੀ ਜ਼ਿਲੋਂ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਮੰਡਿਯੋਂ ਕਾ ਦੌਰਾ ਕਰੋਂ ਆਰ ਕਿਸਾਨੋਂ ਸੇ ਸੀਧੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰੋਂ, ਤਾਕਿ ਖ਼ਰੀਦ ਪ੍ਰਕਰਿਯਾ ਪੂਰੀ ਤਰਹ ਪਾਰਦਰ੍ਸ਼ੀ ਹੋ। ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਧਹ ਭੀ ਕਹਾ ਕਿ ਧਾਨ ਮਿਲੋਂ ਕੀ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂਚ ਕੀ ਜਾਏ, ਤਾਕਿ ਵਾਸ਼ਤਵਿਕ ਸਟੌਕ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਪੋਰਟਲ ਪਰ ਦਰ੍ਜ ਧਾਨ ਕੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਸੇ ਕੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਰਨਾਲ ਮੇਂ ਡੀਸੀ ਨੇ ਸਭੀ ਏਸਡੀਏਮ ਕੋ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਈ-ਪ੍ਰੋਕਯੋਰਮੈਂਟ ਆਰ ਏਮਏਫਏਮਬੀ ਪੋਰਟਲ ਪਰ ਦਰ੍ਜ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੀ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂਚ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋਂ।

ਧਾਂਧਲੀ ਕਾ ਸੰਦਿਗ਼ਹ ਤਰੀਕਾ (Modus Operandi) ਕਯਾ ਹੈ?

ਸੂਰ੍ਯੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਹ ਏਕ ਸੰਗਠਿਤ ਨੇਟਵਰਕ ਹੈ ਜਿਸਮੇਂ ਕੁਝ ਵਿਧਾਪਾਰੀ, ਮਿਲ ਮਾਲਿਕ, ਬਿਚੌਲਿਏ ਆਰ ਖ਼ਰਾਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈਂ। ਧੇ ਲੋਗ ਧੂਪੀ ਆਰ ਅਨਯ ਪੜੋਸੀ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਸੇ ਸਸ਼ਤਾ ਧਾਨ ਖ਼ਰੀਦਕਰ ਹਰਿਆਣਾ ਕੀ ਮੰਡਿਯੋਂ ਮੇਂ ਪਹੁੰਚਾਤੇ ਹੈਂ ਆਰ ਫਿਰ ਉਸੇ ਫਰ੍ਜੀ ਕਿਸਾਨ ਆਈਡੀ ਆਰ ਨਕਲੀ ਗੇਟ ਪਾਸ ਕੇ ਜਰਿਏ ਸਥਾਨੀਯ ਉਤਪਾਦਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਦਿਖਾਤੇ ਹੈਂ।

ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ ਫਰ੍ਜੀ ਪ੍ਰਵਿਣਿਯੋਂ ਕੋ ਪੋਰਟਲ ਪਰ ਮੰਜੂਰੀ ਦੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ, ਜਿਸਸੇ ਧਹ ਸਬ ਵੈਧ ਲਗਨੇ ਲਗਤਾ ਹੈ।

ਬਾਦ ਮੇਂ ਧਹ ਧਾਨ ਚਾਵਲ ਮਿਲੋਂ ਕੋ ਭੇਜ ਦਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਇਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਟੇ (CMR) ਕੀ ਆਪੂਰਤਿ ਮੇਂ ਦਿਖਾ ਦਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਸੇ ਵਿਧਾਪਾਰੀ ਆਰ ਮਿਲਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਵੰਟਲ 400 ਸੇ 600 ਰੁਪਯੇ ਤਕ ਕਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਤੇ ਹੈਂ, ਜਬਕਿ ਰਾਜ਼੍ਯ ਸਰਕਾਰ

ਕੋ ਆਰ੍ਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਆਰ ਅਸਲੀ ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੀ ਫਸਲ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦ ਮੇਂ ਦੇਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ।

ਧਹ ਸਮਸ਼੍ਯਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਯੋਂ ਦੋਹਰਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ?

ਦੂਸਰੇ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਸੇ ਧਾਨ ਆਰ PDS ਚਾਵਲ ਕੀ ਅਵੈਧ ਆਮਦ ਹਰਿਆਣਾ ਮੇਂ ਨਈਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਸੀਜਨ ਮੇਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਕਰਨਾਲ, ਕੈਥਲ ਆਰ ਕੁਰੁਸ਼ੇਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ਜ਼ਿਲੋਂ ਮੇਂ, ਇਸੀ ਤਰਹ ਕੀ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਏਂ ਸਾਮਨੇ ਆਤੀ ਹੈਂ, ਜਿਨਮੇਂ ਫਰ੍ਜੀ ਗੇਟ ਪਾਸ, ਏਕ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਕਈ ਪ੍ਰਵਿਣਿਯਾਂ, ਮਿਟਾਏ ਗਏ ਰਿਕੌਰਡ ਆਰ ਪੋਰਟਲੋਂ ਪਰ ਗਲਤ ਡੇਟਾ ਆਦਿ। ਅਧਿਕਾਰਿਯੋਂ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਪਾਰੀ ਰਾਜ਼੍ਯੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਮੂਲਯ ਅੰਤਰ ਆਰ ਸਤਯਾਪਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਕਮਿਯੋਂ ਕਾ ਫਾਧਦਾ ਉਠਾਤੇ ਹੈਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਭੀ ਕਰਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋ ਏਸੇ ਮਾਮਲੋਂ ਕੀ ਆਸ਼ਾਂਕਾ ਹੈ ਆਰ ਵਹ ਖੇਤੋਂ ਮੇਂ ਜਾਕਰ ਫਸਲ ਕੀ ਪੁਣਿ ਕਰਵਾ ਰਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ੜ ਕਯਾ ਸੁਝਾਵ ਦੇ ਰਹੇ ਹੈਂ?

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ੜੋਂ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਸ਼੍ਯਾ ਕੋ ਸਥਾਯੀ ਰੂਪ ਸੇ ਖਤਮ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਤਕਨੀਕ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਰਦਰ੍ਸ਼ੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਪਨਾਨੀ ਹੋਗੀ।

ਫਸਲ ਕਟਾਈ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਦ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਮੈਪਿੰਗ ਆਰ ਫੀਲਡ ਸਰਵੇ ਸੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀ ਪੁਣਿ।

ਕਿਸਾਨੋਂ ਕੇ ਪੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਸੇ ਜੁੜਾ OTP ਆਧਾਰਿਤ ਗੇਟ ਪਾਸ ਸਿਸ਼ਟਮ ਤਾਕਿ ਫਰ੍ਜੀ ਪ੍ਰਵਿਣਿਯਾਂ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕੋਂ।

MFMB ਆਰ e-Kharid ਪੋਰਟਲੋਂ ਮੇਂ ਰਿਯਲ-ਟਾਈਮ ਡੇਟਾ ਕ੍ਰੌਸ-ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ।

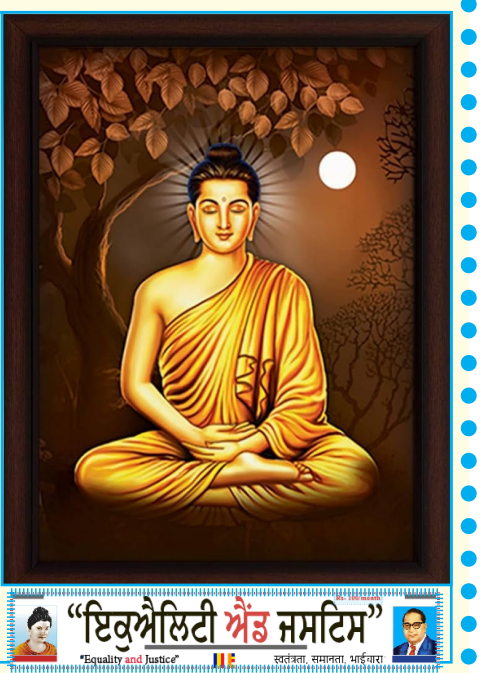
ਮੰਡਿਯੋਂ ਆਰ ਮਿਲੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰੋਂ ਪਰ ਬਹੁ-ਵਿਭਾਗੀਯ ਜਾਂਚ ਟੀਮੋਂ।

ਥਰਡ-ਪਾਰਟੀ ਆਡਿਟ ਸੇ ਖ਼ਰੀਦ ਰਿਕੌਰਡ ਆਰ ਮਿਲ ਸਟੌਕ ਕੀ ਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂਚ।

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਨੇ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

- ਆਰਿੰਸਾ-** ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
- ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ-** ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
- ਵਿਵਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ-** ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
- ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ-** ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
- ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ-** ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ



“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”